

Protokoll från möte nr 12 med Båtmiljörådet

Tid 2011-03-18, kl 1000 till 1400

Plats Transportstyrelsens lokaler, Målargatan 7 i Stockholm

1. Dagordningen

Godkändes. Punkten där Sveriges Färgleverantörers Förening skulle presenteras utgick eftersom Henrik Jansson fått förhinder.

2. Presentation

En kort presentation av deltagarna runt bordet gjordes och Naturskyddsföreningen välkomnades tillbaka efter viss tids frånvaro från Båtmiljörådet.

3. Föregående protokoll

Protokollet har tidigare skickats ut för kommentarer och gicks inte igenom vid mötet. Bilaga 2.

4. Information från Miljödepartementet

Roger Sedin berättade vad Miljödepartementet gör och hur Båtlivsfrågorna är spridda över myndigheter och departement. Bilaga 3. (P.g.a av font problem på TS dator så är tyvärr ÅÄÖ utbytta till andra tecken)

Många båtlivsnära frågor övergår från Naturvårdsverket till Havs- och vattenmyndigheten som bildas 1 juli i år.

5. SweBoats miljöarbete och Årets båtkommun

Mats Eriksson redogjorde för Sweboats struktur och för hur miljöfrågorna drivs inom medlemsföretagen. Bilaga 4. En egenkontrollpärm rörande miljö och brandskydd m m för medlemmar i Sweboat har tagits fram under ett par års arbete. Den kan beställas från Sweboat och är i viss mån också tänkt att fungera som riktlinje för kommunernas regelsättning och tillsyn. Medlemmar i Sweboat måste leva upp till vissa riktlinjer, bl a miljöpolicy, till vilken HSR har tagit fram

Sjöfartsavdelningen
Anders WisslerDatum
2011-03-21

kriterierna. Kurser finns och behöver aktiveras ytterligare. Företag som inte följt kriterierna har uteslutits nyligen.

Miljödeklaration är på gång genom arbetet hos Svenskt Marintekniskt Forum. Upplägget provkörs för närvarande hos en tillverkare.

Alla är överens om att energieffektiviteten är en mycket viktig fråga för framtidens båtliv.

Tillgänglighet, kostnad och engagemang är tävlingsområdena när årets båtkommun utses. Nynäshamn utsågs 2010. Många kommuner har nu höjt sitt intresse för att förbättra sig på dessa områden. I början av maj presenteras årets vinnare.

Diskussion uppstod om bottenfärger och nya båtar som målas av tillverkare i annat land. Inget hindrar att tillverkare utomlands målar med giftigare färg, inom ramen för vad som tillåts enligt "Reach", än vad Sverige tillåter för färgburksförsäljning.

6. Båtlivsundersökningen 2010 ur ett miljöperspektiv

Båtlivsundersökningen har gett viss information om motorbestånd och bensintyper. Antalet motorer som körs på alkylatbensin har minskat från 2004 till 2010. Användningen av biologiskt nedbrytbar olja i äldre tvåtaktare har ökat något. Kampanjen om alkylatbensin avslutades 2009. Utvärderingen visade på svag effekt på användningen av alkylatbensin i äldre tvåtaktare.

Förbrukningen av drivmedel fördelat på motortyper är fortfarande svårgripbar.

Toalettboatarnas antal, ålder, typ av toalett har förändrats sedan 2004.

Mer information om ovanstående återfinns i bilaga 1.

Attityder till och användning av båtbottnfärger m m diskuterades. Alla respondenter har sannolikt inte svarat sanningsenligt och kanske inte alltid förstått frågeställningen korrekt.

Håll Sverige Rent meddelade att två båtbottnvättar planeras i Blekinge och verkar tas emot positivt av båtlivet där.

Övriga miljöfrågor ur båtlivsundersökningen visades översiktligt.

7. Sveriges Färgtillverkares Förening, SVEFF

Punkten utgick p.g.a. Henrik Jansson fått. SVEFF är inbjudna till kommande möte.

8. Toalettuppdraget

Svenska kryssarklubben tog upp frågan om gränsen för båtar som blir undantagna. Vissa andra frågeställningar berördes i samband med diskussion under andra dagordningspunkter.

9. Övriga frågor

Inga övriga frågor togs upp.

10. "Ren botten utan gift"

Erik Noaksson och Håkan Lutz sammanfattade aktiviteterna i projektet med ekonomiska exempel för olika metoder. Flera metoder utöver färg och bottenborstning har förutsättningar att göra jobbet till intressanta prisnivåer. Teknikfronten kan anses beskriven. Slutredovisning i juni. Idén med teknikupphandling beskrevs. Teknikfront och marknadsanalys är klara. Återstår beställar- och kundgruppering, kravspec, organisation, finansiering.

För tilläggsuppdraget rörande teknikupphandling av ny toalettkonstruktion för båtar återstår hela arbetet. Först på dagordningen står kundgrupperingar. Teknikfronten när det gäller sugtömning är relativt väldokumenterad. Torkning och kompostering av fekalier och urin diskuterades. Skärgårdsstiftelsens problem med för stora vätskemängder kan ev lösas med en anläggning som lagt fokus på indunstning. Ett arbetsdokument väntas föreligga inom ett par veckor.

11. Återstående mötesdagar 2011

2011-05-25 Göteborg, Långedrag kl 10-14
2011-09-19 Rosenvik, Stockholm kl 10-14
2011-12-07 Målargatan, Stockholm kl 10-14

Anteckningarna förda av

Anders Wissler

Deltagare

Jegreliusinstitutet

Håll Sverige Rent

Kemikalieinspektionen

Länsstyrelsen i Stockholms län

Miljödepartementet, Naturmiljöenheten

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

Sjösportens samarbetsdelegation

Svenska Kryssarklubben

Svenska Naturskyddsföreningen

Sweboat

Svenska Petroleum Institutet

Transportstyrelsen/Sjöfartsavdelningen

Erik Noaksson

Håkan Lutz

Dan Tilander

Kurt Haglund

Christian Weyer

Roger Sedin

Anna Ehn

Hans W Berglund

Magnus Sterky

Ellen Bruno

Mats Eriksson

Ebba Tamm

Erik Eklund

Anders Wissler

Förhindrade

Göteborgs stad, Miljöförvaltningen

Sportfiskarna

Västkoststiftelsen

Föreningen Gästhamnar Sverige

Sjöfartsverket

Sveriges Färgfabrikanters Förening

Sveriges kommuner och landsting

Svenska Kryssarklubben

Svenska Båtunionen

Svenska Petroleum Institutet

Svenskt Marintekniskt Forum

Transportstyrelsen/Sjöfartsavdelningen

Helena Martinell

Jesper Taube

Tony Göransson

Örjan Elvingsson

Ulrika Borg

Henrik Jansson

Peter Wenster

Lennart Falck

Anita Zeliath

Göran Lindell

Kerstin Hindrum

Lina Petersson

Båtmiljörådet

2011-03-18

Agenda

- Föregående protokoll
- Information från Miljödepartementet – Roger Sedin
- Årets båtkommun, försäljningstrender, Mats Eriksson
Sweboat redovisar med en vinkling mot båtmiljö
- Båtlivsundersökningen 2010 ur ett båtmiljöperspektiv
- ~~Sveriges Färgtillverkares Förening, SVEFF – Henrik Jansson~~
- Toalettuppdraget, Svenska Kryssarklubben / Transportstyrelsen
- Övriga frågor
- Initiativet ”Ren botten utan gift” med tilläggsuppdraget land och båt
toaletter, Erik Noaksson, Jegrelius samt Håkan Lutz

BÅTLIVSUNDERSÖKNINGEN 2004
*en undersökning om svenska fritidsbåtar
och hur de används*

BÅTLIVSUNDERSÖKNINGEN 2010

en undersökning om svenska fritidsbåtar
och hur de används

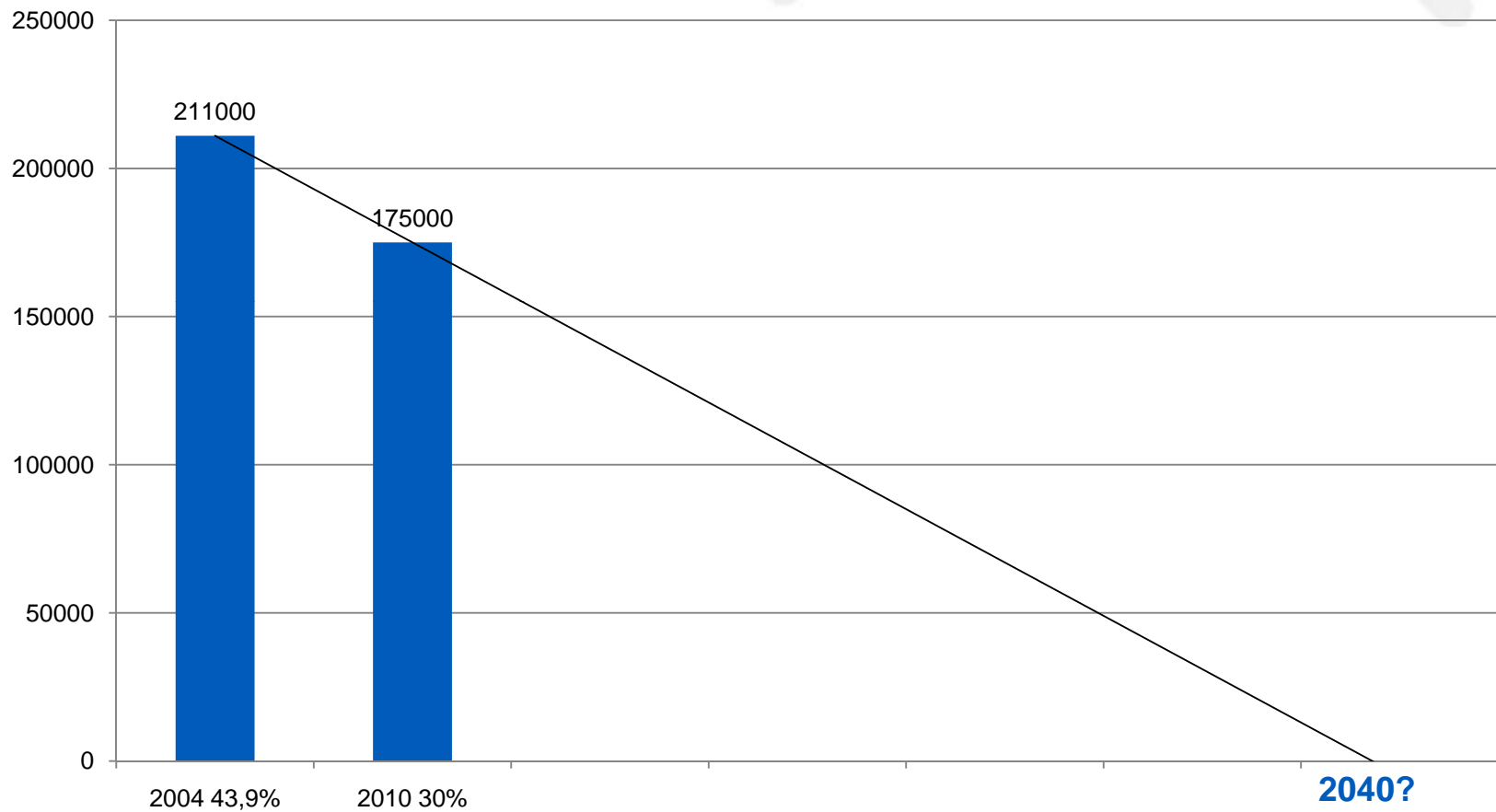
Två-taktsmotorer av trad typ

2004 var det ca: 43.9% av alla motorer som var tvåtakt av traditionell typ. Vilket var ca: 43,9% av 480.000st = 211.000st

2010 var det ca: 30% men med en bas på 583.000 vilket ger ca: 175.000st vilket är en minskning med ca: 17% på 6år.

Om skrotningstakten är lika framöver så kommer det ta ytterligare 30 år innan alla är borta.

Antal 2-takt av trad. typ

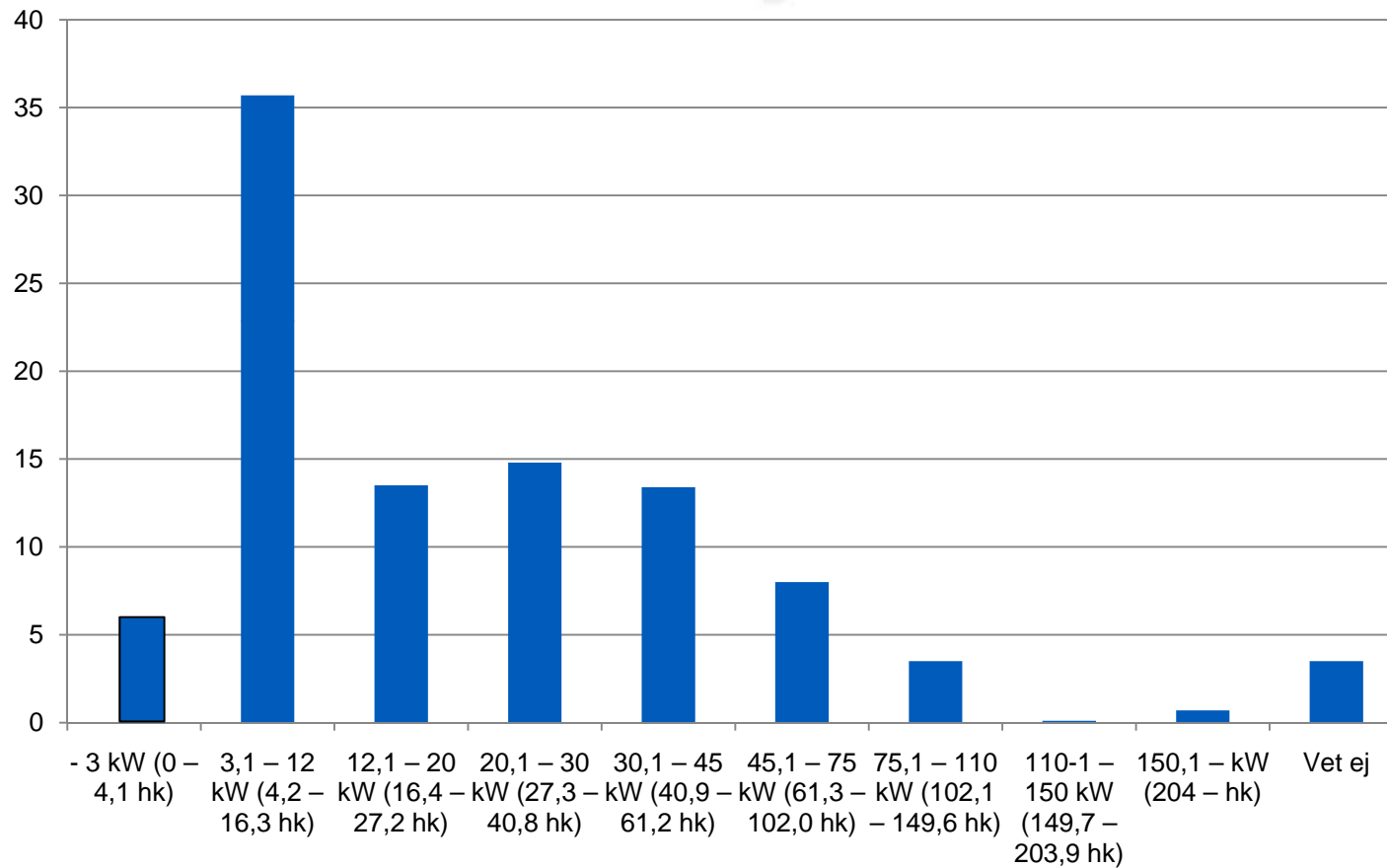

Effektfordeling

Motoreffekt	Procent
- 3 kW (0 – 4,1 hk)	6,7
3,1 – 12 kW (4,2 – 16,3 hk)	35,7
12,1 – 20 kW (16,4 – 27,2 hk)	13,5
20,1 – 30 kW (27,3 – 40,8 hk)	14,8
30,1 – 45 kW (40,9 – 61,2 hk)	13,4
45,1 – 75 kW (61,3 – 102,0 hk)	8,0
75,1 – 110 kW (102,1 – 149,6 hk)	3,5
110-1 – 150 kW (149,7 – 203,9 hk)	0,1
150,1 – kW (204 – hk)	0,7
Vet ej	3,5
Totalt	100

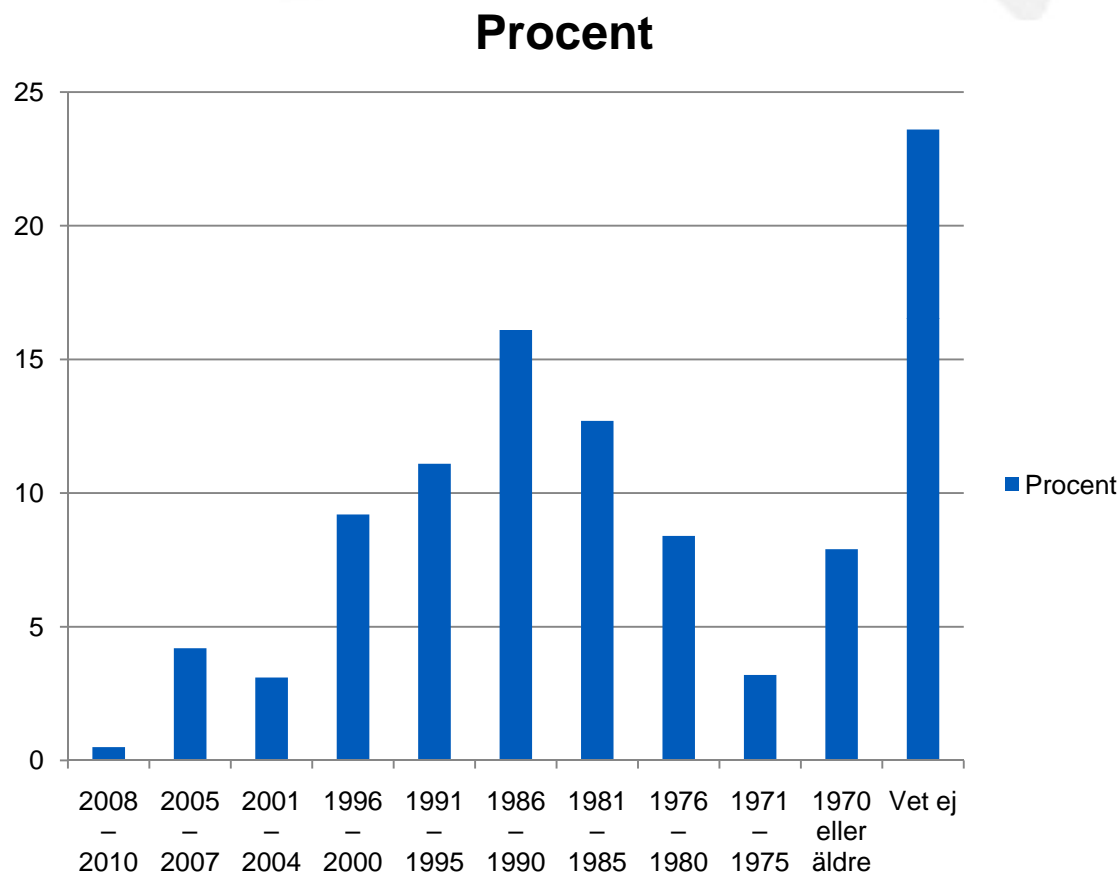
— Bas: Tvåtakts utombordsmotorer av traditionell typ 174 948

Effektfordelning

Åldersfördelning

Årsmodell	Procent
2008 – 2010	0,5
2005 – 2007	4,2
2001 – 2004	3,1
1996 – 2000	9,2
1991 – 1995	11,1
1986 – 1990	16,1
1981 – 1985	12,7
1976 – 1980	8,4
1971 – 1975	3,2
1970 eller äldre	7,9
Vet ej	23,6
Totalt	100
<i>Medelvärde</i>	1987

Bas: Tvåtakts utombordsmotorer av traditionell typ

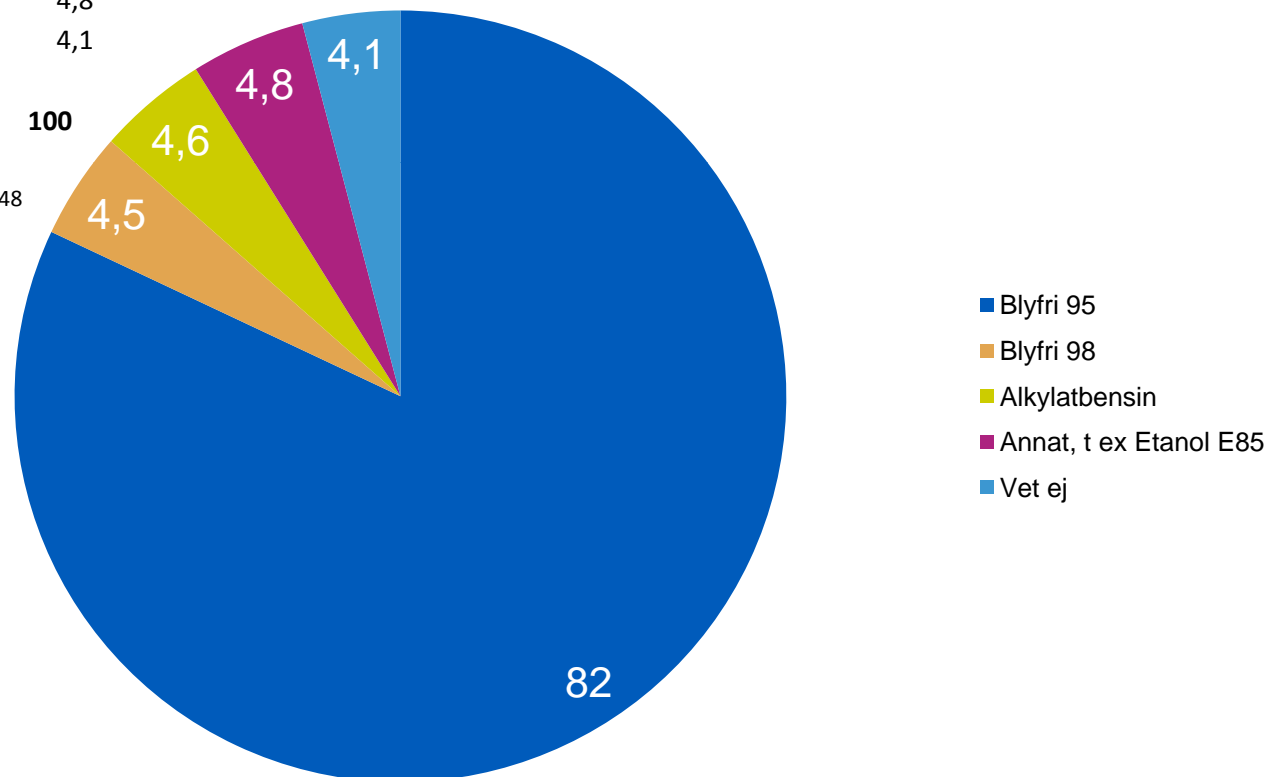
174 948

(2-takt trad.typ)

Typ av bensin	Procent
Blyfri 95	82,0
Blyfri 98	4,5
Alkylatbensin	4,6
Annat, t ex Etanol E85	4,8
Vet ej	4,1
Totalt	100

Bas: Tvåtakts utombordsmotorer av traditionell typ 174 948

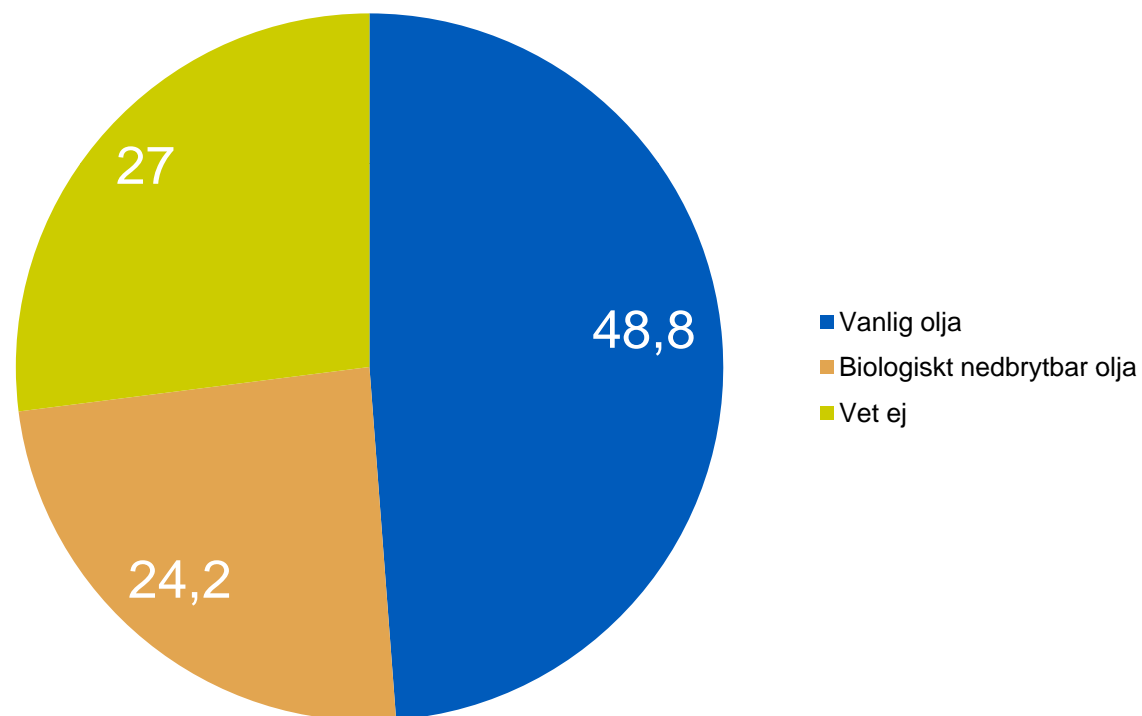
Typ av Bensin

(2-takt trad.typ)

Typ av olja	Procent
Vanlig olja	48,8
Biologiskt nedbrytbar olja	24,2
Vet ej	27,0
Totalt	100

Typ av olja

Bas: Tvåtakts utombordsmotorer av traditionell typ 174 948

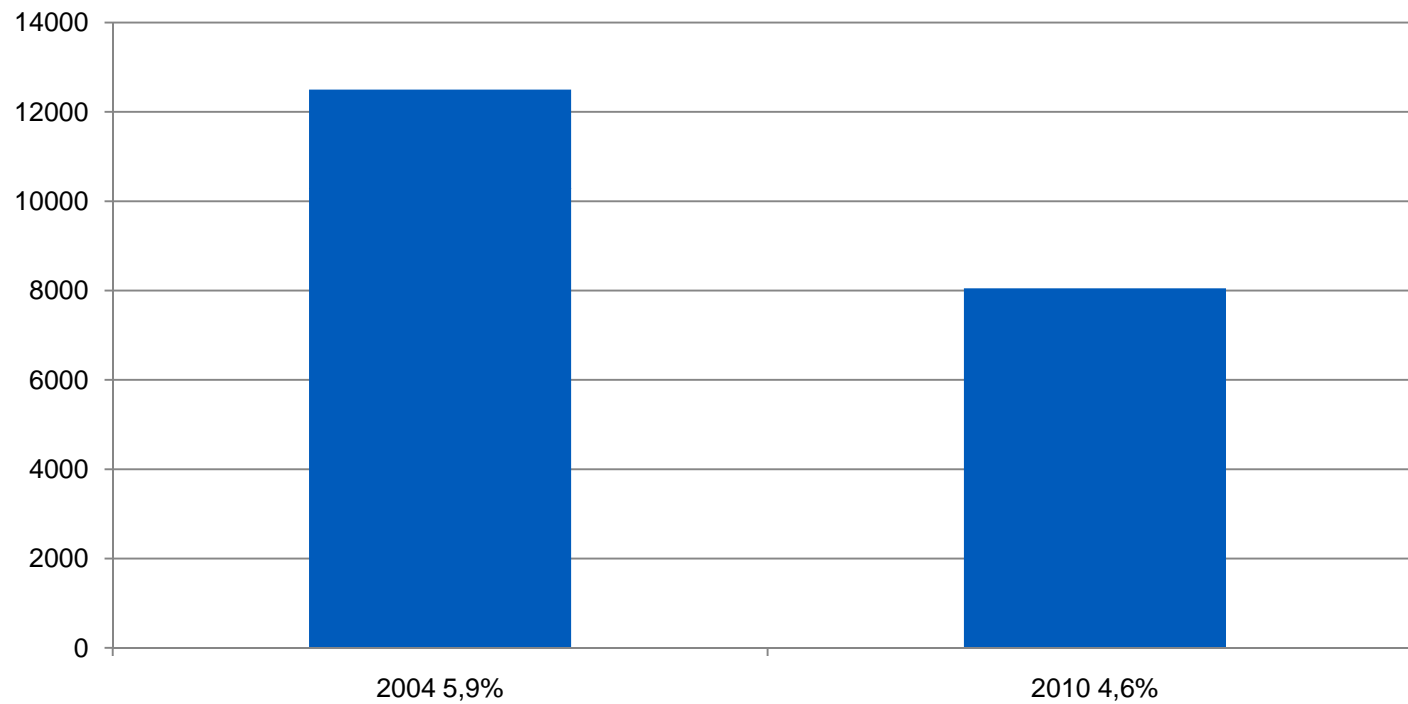
Alkylat (2-takt trad.typ)

2004 var det ca: 5.9% av motorer som var tvåtakt av traditionell typ som använde alkylat. Med en bas på 211.000st ger det ca: 12.500st.

2010 var det ca: 4.6% av motorer som var tvåtakt av traditionell typ som använde alkylat. Med en bas på 175.000st ger det ca: 8050st det ger en minskning av antalet användare med ca: 4500st eller ca: 35% men det säger ingenting om hur mycket de faktiskt användas.

(2-takt trad.typ)

Antal som använder alkylat

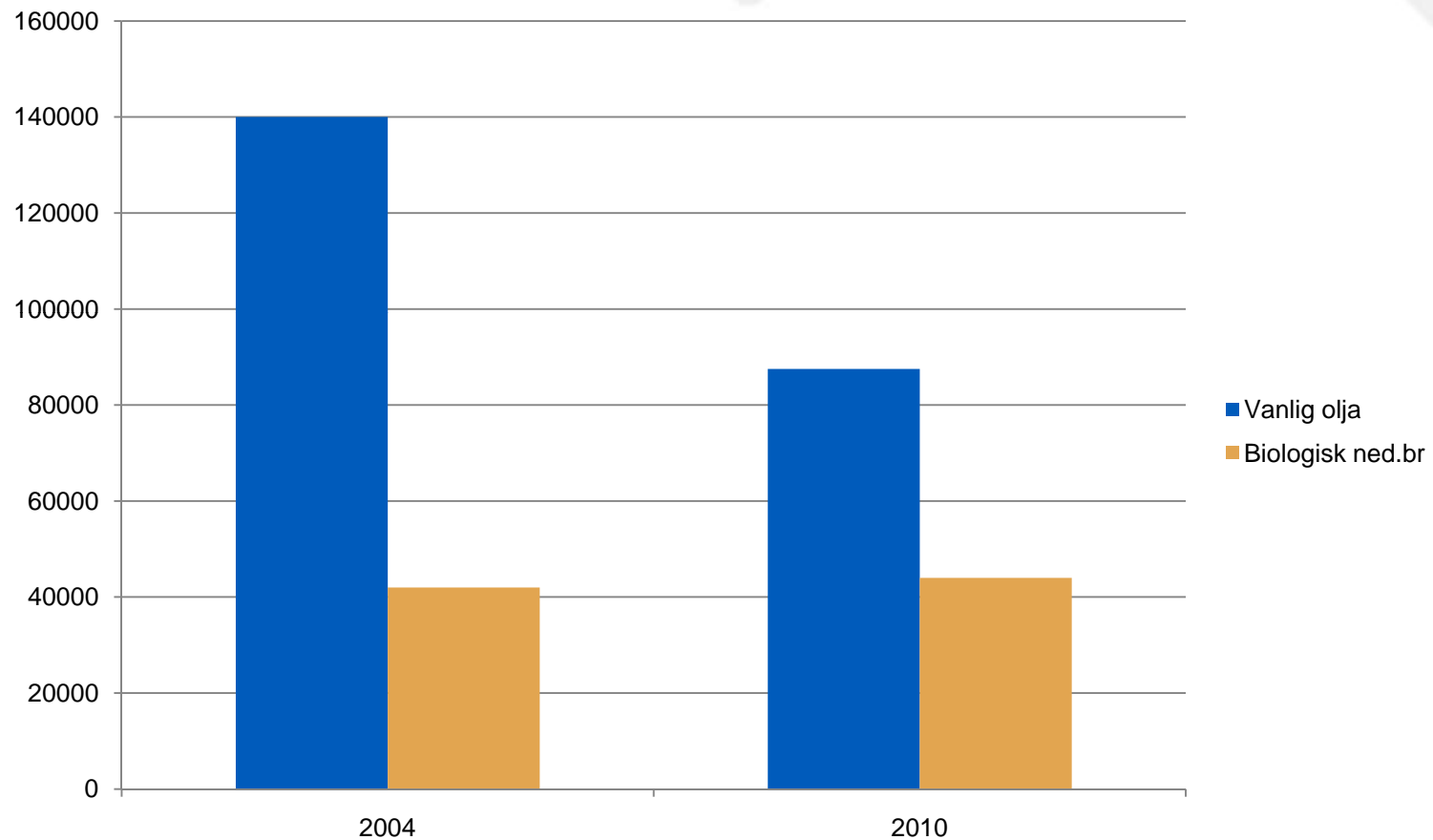

Olja (2-takt trad.typ)

2004 olja, ca 66% (140.000st) vanlig olja och ca:20% (42.000st) med biologiskt nedbruten olja.

2010 olja, ca 50% (87.500st) vanlig olja och ca: 25% (44.000st) med biologiskt nedbruten olja.

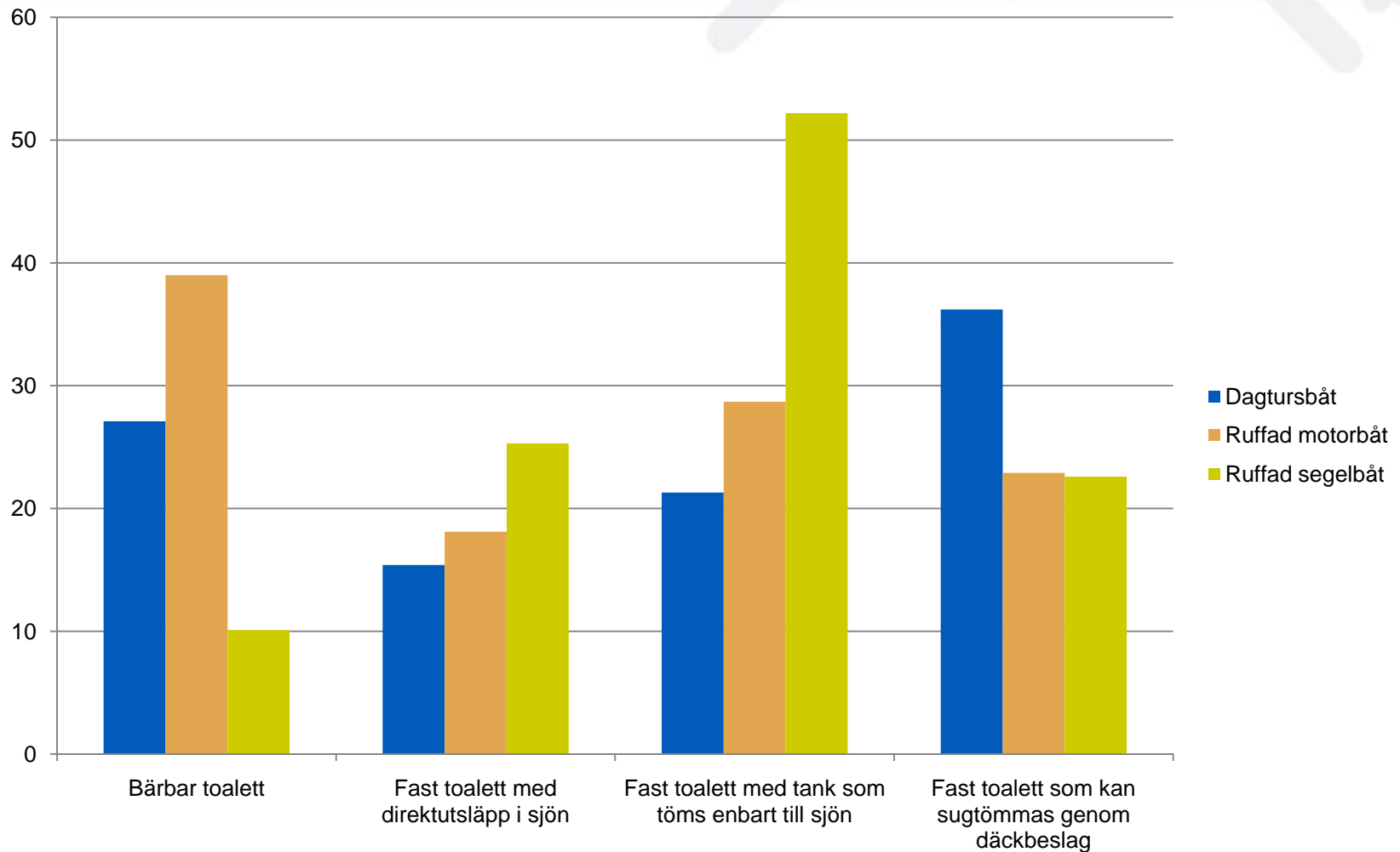
Antal som använder typ av olja (2-takt trad.typ)

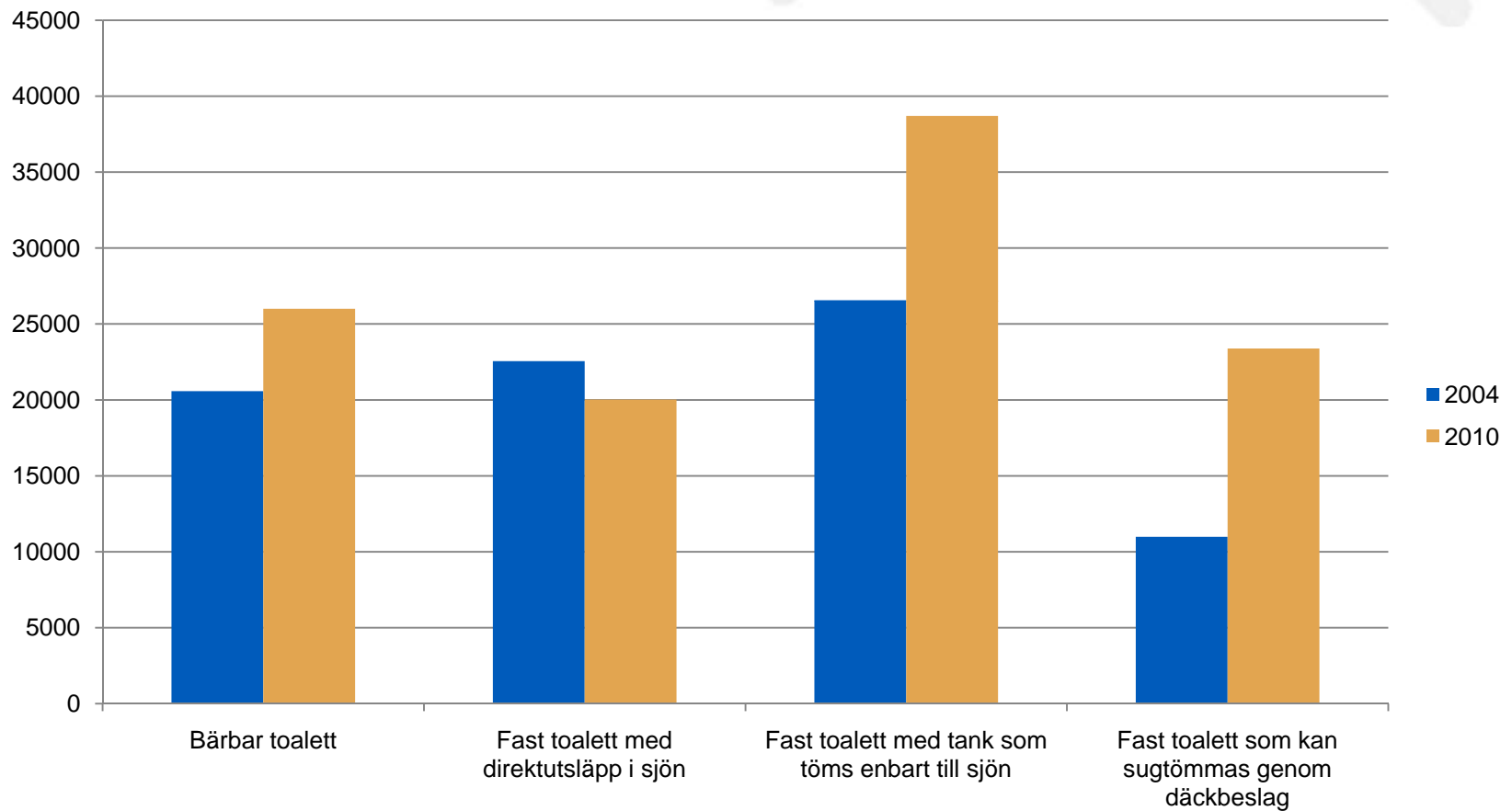

Båtar med toalett

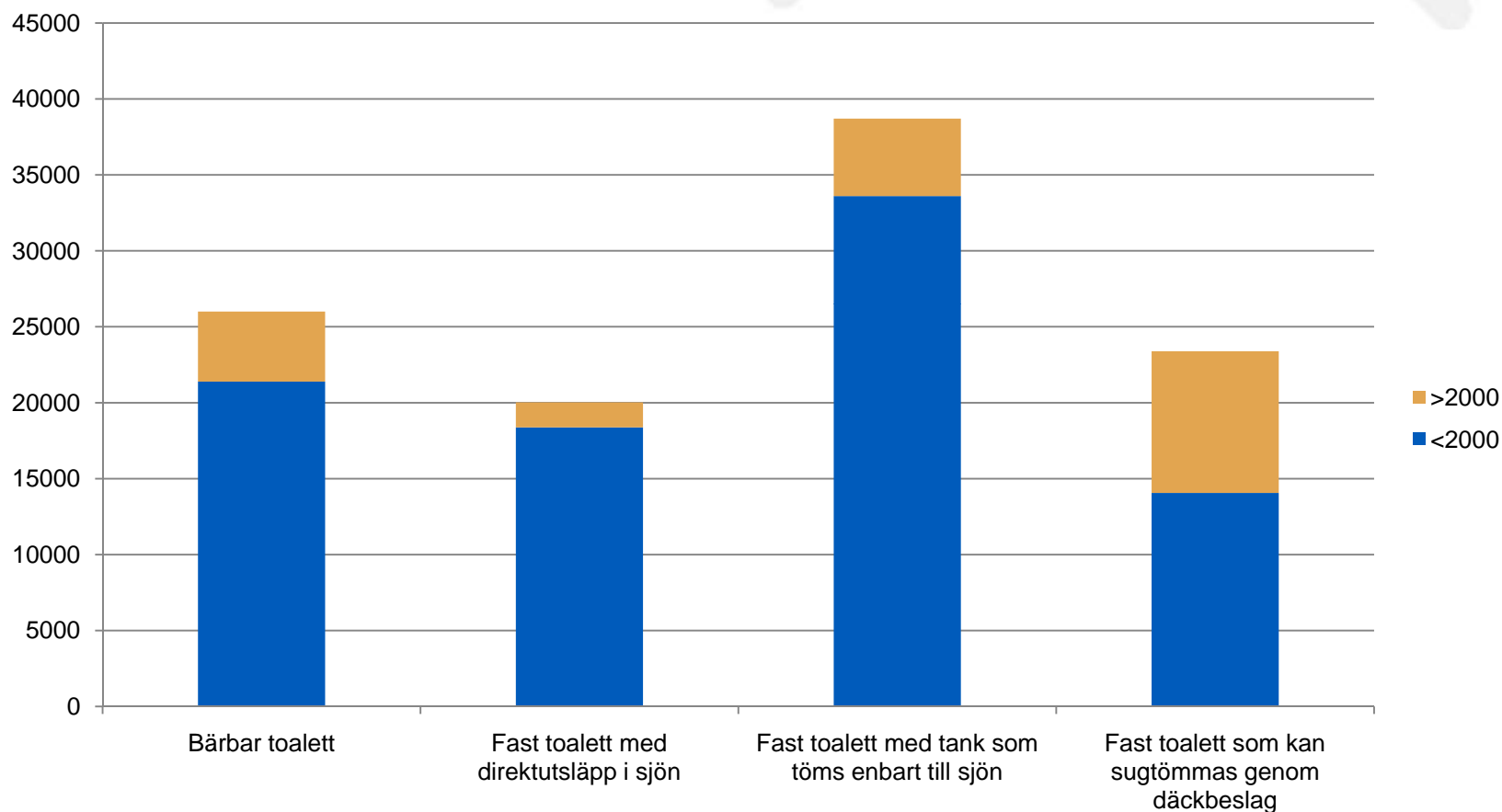
Fördelning

Båtar med toalett 2004/2010

Fördelning före/efter 2000

**TRANSPORT
STYRELSEN**

Protokoll från möte nr 11 med Båtmiljörådet

Tid 2010-12-02, kl 1000 till 1400

Plats Transportstyrelsens lokaler Målargatan 7 i Stockholm

1. Dagordningen

Punkterna om Sweboat och Miljödep utgick eftersom aktuella personer fått förhinder.

2. Påväxt på propeller – Hur påverkas säkerhet och miljö

Lennart Falck, Svenska Kryssarklubben, informerade om sitt projekt rörande påväxt på propellrar som genomförts på västkusten där dragkraft och hastighet mätts systematiskt. Skillnaden mellan maj och september har mätts. Segelbåtar, motorseglare och planande motorbåtar har ingått. I genomsnitt 14 % dragkraftsminskning och 3,5 % hastighetsreduktion. Vissa båtar betydligt större försämringar. Hos en del båtar ökade faktiskt dragkraften. Slutsatser: lite beväxning kan ge så mycket som 20 % försämring av drag och hastighet. Reproducerbarheten visade sig svår. Effekt av offeranod och olika legeringar kan anas. Vissa oväntade effekter visade sig, t ex målning med svart spritpenna som resulterade i reducerad påväxt. Ett vanligt problem med bronspropellrar är att färger fäster dåligt. Det är också så att vissa propellrar klarar sig bra från påväxt utan färg. Ett förslag som diskuterades var att optimera metallegeringen, t.ex. använda högre kopparhalt, och en ytterligare effekt skulle då kunna bli inbyggd antifoulingeffekt. Vidare diskuterades framtida projekt för utveckling av propellrar, bl.a. söka pengar från någon lämplig myndighet och söka samarbete med propellertillverkare

3. Information från Miljödepartementet (prel.)

Punkten utgick p.g.a. återbud från M-dep.

4. Miljödeklaration för fritidsbåtar

Kerstin Hindrum, Svenskt Marintekniskt Forum presenterade pilotprojektet. Sex företag ingår och har deltagit i arbetsgruppsmöten för att styra och avgränsa projektet. Ett webbaserat poängsättningssystem, "Ecoboat-index", ska finnas för provkörning före årsskiftet. Sedan vidtar en tremånaders testperiod så att systemet blir tillräckligt enkelt. Presentation vid båtmässan i Göteborg. Validering under våren 2011. Marknadsfördelar och förbättrad intern konstruktions- och tillverkningsprocess är de viktigaste effekterna.

5. Åtgärder för samt standard för skrotning av båtar

Erik Eklund relaterade diskussionerna vid möten hos Naturvårdsverket med anledning av deras regeringsuppdrag och hos SIS där frågan handlade om hur man ska hantera dåtid vs nutid gällande skrotning och om standard för demontering och återvinning. SIS ska titta på andra områden inom skrotning, t.ex. takboxar och husvagnar för att se om någon tillämpning för båtar kan finnas. Frågan tycks vara mogen att leda till åtgärder efter att Naturvårdsverket lämnat sin rapport. Man ska satsa på att skapa en situation framåt i tid som medger skrotning. Ett problem är hur man ska bli av med "ryggsäcken" av gamla skrotbåtar (Uppskattat till ca 65000 st, siffran är osäker). Ett annat problem är att det inte finns något återvinningsbart värde i kompositmaterial..

6. Toa – kompletterande uppgifter till N-dep

Erik Eklund redogjorde för hur arbetet med gränsdragningen för undantag från utsläppsförbudet framskrider. KBV:s analys rörande möjligheterna till tillsyn av förbudet är inte färdig. Ingen försening förutses om regeringen svarar snabbt på dessa frågor.

7. LOVA - status på anmälda/beslutade projekt

Malin Gunnarsson, Länsstyrelsen i Stockholms län redogjorde för hur läget ser ut inför 2011. Det är oklart hur stort bidraget för 2011 blir, då budgeten inte är klar än samt att delar av årets bidrag kommer behövas för att täcka resterande 25% från 2010. Länsstyrelsen i Stockholms län siktar på beslut i februari om 2011 års bidrag. Ny LOVA-samordnare på länsstyrelsen i Stockholms län under Malins föräldraledighet blir Christian Weyer.

På västkusten finns ansökningar om framför allt spolplattor. Därutöver sugtömningsanordningar inklusive några mobila och en sugtömningsbåt.

8. Årets båtkommun, trender, SweBoat

Utgick p.g.a. av förhinder att delta vid mötet

8. 2011 vad händer?

SMTE testversion av Ecoboatindex samt initiativ om beväxning på propellrar
Länsstyrelsen i Stockholms län: kanske omprioritering LOVA samt medverkan på båtmässa/vildmarksmässan

SBU: miljöbästa båt, båtmässor med info om toainstallation av, utlottning av sugtömningsstation vid Båttinget

Sjöv: forstärker med omvärldsbevakning, stöd för forskning och innovationer, mm. Troligen mer fokus på båtlivsaktiviteter nästa år med målsättning att bli en aktivare samhällsaktör inom båtlivet.

HSR: bekostar båtbotentvättar med hjälp av LOVA, tvätt som klarar båtar upp till 16 x 5 meter finns 2011 i Nynäshamn. Nya tvättar klara i Karlskrona, Härnösand och Södertälje, snart klara i Örnköldsvik och Sölvesborg. Man planerar att göra tester med borsttvätt på västkusten, efter att ha fått flera förfrågningar om detta. Enligt preliminära uppgifter bör det räcka med 4-5 tvättar per år där. Utvidgning av havstulpanprojektet till västkusten.

SXX: fortsättning på propellerprojektet (Lennart Falck själv), miljöpolicy för SXX,

Skärgårdsstiftelsen: omorganisation pågår, medverkar i havstulpanprojektet, efterfrågar symbol för och definition av båtbotentvätt, lägger gärna ut mer info från Båtmiljørådets medlemmar på www.batmiljo.se (www.batmiljo.se)

TS: fortsätter att driva Båtmiljørådet, toaföreskrift på remiss april-maj, påverka revisionen av EG:s mottagningsdirektiv (synpunkter på detta tas gärna emot), infoplanering inför 2012 års utgivning av toaföreskriften

KemI: Tre saker: 1) Vi avser att komma till beslut om zinkoxidens ställning, d v s biocid eller icke; 2) nya användningsområden för antifoulingfärger ut på remiss och genomförande och; 3) försök att uppnå samsyn mellan länderna kring Östersjön angående kriterier för godkännande av antifoulingprodukter.

10. Övriga frågor

KemI: Ny beväxningshinderprincip med hydrolytiska enzymer kommer att testas under 2011 på fritidsbåtar. Företaget ifråga önskar kontakt med potentiella testbåtar. KH ska ta kontakt med SBU och SXX

Teknikinventering toaletter i båt och i land har initierats av TS och Jegreliusinstitutet med avsikt att höja nivån främst rörande landtoaletter.

Medlemskap för SVEFF, Sveriges färgfabrikanters förening diskuterades. Det bestämdes att en representant från dem ska inbjudas till nästa möte.

Sjöfartsavdelningen
Anders WisslerDatum
2010-12-22**11. Beslut om mötesdagar för 2011**

2011-03-18 Målargatan, Stockholm

2011-05-25 Göteborg, Långedrag

2011-09-19 Rosenvik, Stockholm

2011-12-07 Målargatan, Stockholm

Anteckningarna förda av

Anders Wissler

DeltagareLänsstyrelsen i Stockholms län
Transportstyrelsen/SjöfartsavdelningenHåll Sverige Rent
Kemikalieinspektionen
Skärgårdstiftelsen i Stockholms län
Svenskt Marintekniskt Forum
Svenska Kryssarklubben
Sjösportens samarbetsdelegatöer
SjöfartsverketMalin Gunnarsson
Erik Eklund
Anders Wissler
Dan Tilander
Kurt Haglund
Anna Ehn
Kerstin Hindrum
Lennart Falck
Hans W Berglund
Ulrika Borg**Förhindrade**Göteborgs stad, Miljöförvaltningen
Sportfiskarna
Västkuststiftelsen
Föreningen Gästhamnar Sverige
Sveriges kommuner och landsting
Svenska Petroleum InstitutetNaturvårdsverket
SweboatHelena Martinell
Jesper Taube
Roland Olin
Örjan Elvingsson
Bo Rutberg
Göran Lindell
Ebba Tamm
Petra Wallberg
Mats Eriksson

Pε gεng

Utsläppsförbudet av toaavfall för fritidsbåtar bereds.....

- Flera frågor diskuteras såsom tillsyn, ansvar för mottagande, omfattning och ev. undantag.
- Målsättningen är att Transportstyrelsen ska fortsätta genomförandet snarast.

Omhändertagande av uttjänata fritidsbåtar och vrak

- Naturvårdsverket har i uppdrag att föreslå hur ett system för omhändertagande av uttjänata små fartyg kan inrättas. Naturvårdsverket ska föreslå ett system som gör det möjligt att spåra ägare, forsla bort och eventuellt skrota övergivna nedskräpande fritidsbåtar.
- Naturvårdsverket ska också föreslå hur ett producentansvar för fritidsbåtar kan utformas inom EU.
- Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2011.

Pε geng

Båtbottenfärger och båtbottentvättar

Regeringen fortsätter arbetet för att minska behovet av och utfasa farliga ämnen i båtbottentvättar.

- Ekonomiskt stöd ges via LOVA bidraget för att etablera båtbottentvättar som kan ersätta de farliga båtbottentvättarna.
- Reglerna för båtbottentvättar harmoniseras f.n. inom EU. Sverige agerar för strängare krav vid användning av biocider i båtbottentvättar inom EU.
- Regeringen överväger ett översyn om båtbottentvättar. Möjligt utredning av den nya havs- och vattenmyndigheten som kommer att finnas från 1 juli 2011.
- kan gälla t.ex. översyn av kommunernas varierande regler som rör båtbottentvättar och ta fram riktlinjer kring båtbottentvättar, spolplattor osv.

Fritidsbetsfrægor i Regeringskansliet

Näringsdepartementet

- ò Transportenheten
- ò Enheten fír forskning, innovation och
- ò näringsutveckling

Miljédepartementet

- ò Naturmiljéenheden
- ò Kemikalienheten
- ò Klimatenheten

Finansdepartementet

- ò Skatteavdelningen
- ò Avdelningen fír offentlig fírvaltning
- ò Avdelningen fír statlig fírvaltning

Justitiedepartementet

- ò Polisenheten

Fírsvarsdepartementet

- ò Enheten fír samordning av samhällets
- ò krisberedskap

Utrikesdepartementet

- ò Enheten fír främjande och EU:s inre marknad

Miljöfrågor & fritidsbåtar inom Miljödepartementet

Kemikalienheten

- Kemikalier och produkter
- Omhändertagande av uttjänta fritidsbåtar
- Båtbottenfärger
- Båtbottentvättar

Naturmiljöenheten

- Vattenkvalitetsfrågor, utsläpp
- LOVA bidraget

Klimatenheten

- Drivmedelsfrågor
- Luftföroreningar

Båtbranschens miljöfrågor

Checklista för egenkontroll

Checklista för båtlivet

ECO Driving

Miljöpolicy

Miljöutbildning

Miljödeklaration av båtar

Årets båtkommun

Årets båtkommun

Båtbottentvätt
Sugtömningsanordning
Återvinningsstation
Miljöstation miljöfarligt avfall

